كەریم دەشتی

دیوانی کتێبی نەی

سیفری ئاگر

2009

* کتێب :دیوانی نەی – شیعر
* نووسەر : کەریم دەشتی – ١٩٥٥– هەولێر
* نەخشەسازی بەرگ و ناوەڕۆک: عوسمان پیرداود
* چاپخانە: چاپخانەی تاران
* چاپی یەکەم – دەزگای ئاراس ٢٠٠٤ هەولێر
* چاپی چوارەم – هەولێر
* ئیمێلی نووسەر karimdashti59@yahoo.com

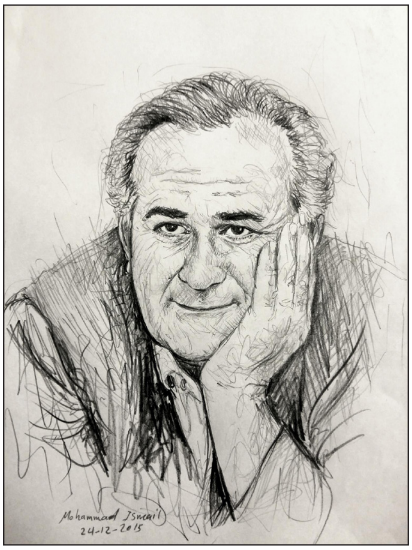
Mohammad Ismail
24-12-2015

بـاز

ڕەگەزی باز

بەفر و باران و درەخت و تەمتوومانە
ڕەگەزی باز، هەندێ جار دەڵێی لە بایە
هەندێ جاریش لە برووسك
هەر شتێ بەرز بنوێنێ
ڕەگەزی باز، ئەلەوێدا سەر دەردێنێ

سەحەرەکانی باز

بیر لەو هەموو ساتانە دەکاتەوە
چەند سەختەندازی بڕیوە
بیر لەو ئاسکانە دەکاتەوە
کە بە شاخەوە هەڵدێران
ڕامانێکی قووڵ دایدەگرێ
گوێبیستی ناخی خۆی دەبێ
لە شەققەی باڵ دەداو دەفڕێ

فڕینەکانی باز

ئاسمان، بەشی مەودای باڵەکانی ناکا
لەوەوە دێت
کە ئەو دەیەوێ هەمیشە بەرز بفڕێ
بیر لەو ترۆپکانە دەکاتەوە
دیارن و دیارنین
بیر لەو ڕووبارانە دەکاتەوە
کە بەسەریانا ڕەت نەبووە
بیر لەو بارانانە دەکاتەوە
کە جەستەیان نەشووشتووە
باز کە دەفڕێ، ئەوساکە زەوی دەناسێ

سەفەرەکانی باز

کەس نازانێ، سەفەری باز بۆ کام لایە
بۆ کام کێڵگەی هەورو بایە
سەفەری باز، هەمیشە بۆ نادیارییە

بەرزبوونەوەکانی باز

که تێکەڵی هەور دەبێ
جەستەی دەبێتە چلوورە
که تێکەڵی باران دەبێ
ئەوسا پەڕوپۆ دەردەکا
که تێکەڵی بەفر دەبێ هاڵەکۆکێکی سپییە
که تێکەڵی چیا دەبێ
دەبێتەوە بازی جاران
کاتێك قاچی، دەکەوێتەوە سەر زەوی
کۆتایی دێ

سەراوەکانی باز

که دەچێتەوە دەبێ بە کۆمەڵە تیشکێ
هەر تیشکێکی ڕەوە مەلێ
که باز دەچێتە سەراوەکان
جگە لە جوانیی هیچی دیکە نییە

بێچووەکانی باز

باز لە پەنا هەر هەورێ، هێلکەییێکی داناوە
لەژێر هەر پەڵە بارانێ، نەوەیەکی شاردۆتەوە
باز لە پەنا هەر کەڤرێکا، بێچوەکێ دروستکردووە
باز لەبن هەر رەوەزێ، پەڕێکی جێ هێشتووە
باز لە نەوەیەکە بڕانەوەی بۆ نییە

خەمەکانی باز

گەورە خەمی باز ئەوەیە
لە بەرزەفڕینی خۆیا، هەرگیز تەواری لا نییە
چونکە بەرزەفڕی، پێویستی بە تەنهاییە

نهێنییەکانی باز

نهێنییەکانی باز ئاشکران
بە قەد دەریاکان گەورەیە، کە لە چاو ون دەبێ
ئاشکراییەکانی باز نهێنین
نهێنییەکانی باز، وەك دەفتەری سیحر وایە
کە دەیکەیتەوە باڵ دەگرێ

تەنهاییەکانی باز

تەنهایی باز لەوەوە دێت
کە ناگاتە دیوە دوورەکانی ئاسمان
لەوەوە دێت جارێکی دی، نەگەڕێتەوە سەر زەوی

لەوەوە دێت کەون بەشی باڵەکانی ناکات
تەنهایی باز کوشندەیە
کە کەسێ وەك خۆی نابینێ
بەو تەنهاییەشەوەیە کە باز، بازە

گریانەکانی باز

باز لە هێلانەیا دەگریێ
باز کە بەسەر ترۆپکەوەیە دەگریێ
باز کە بە سەراوەکانەوەیە دەگریێ
کە پێی دەگاتە سەر زەوی دەگریێ
هەر کاتێ باز باڵی لە شەقین بکەوێ
گریانی کەون دادەگرێ

مەعشوقەکانی باز

ئەو رۆژە کە مەعشوقەکانی خۆی
بردە سەفەری بەرزەفڕی
هەموو لە خۆرەتاو سووتان
مەعشووقەکانی باز، باران بوون چوونەوە هەور
مەعشووقەکانی باز، باخچە بوون چوونەوە دارستان
مەعشووقەکانی باز، وێنە بوون چوونەوە ئاوێنە
باز ئێستاکە تەنهاترین عاشقە

یاداشتەکانی باز

یاداشتی باز بریتی بوو، لە تیشکی چاو
بەسەر زێیە زیوەکان
لەو ڕۆژەوەیە ئەم کەونە
شەوق‌و شەباقەی ئەزەلە
تاریکی تیادا نەماوە
یاداشتی باز ئاگرێکی ئەزەلییە
لە شریخەی باڵەکانیدا هەڵدەچێ

پاییزەکانی باز

پاییزی باز، کە بەهار دێ دەست پێدەکا
کە بەهار دێ، گەڵای ڕۆحی ئەو دەوەرێ
چونکە لە بەهاردا، سەفەرە دوورەکانی خۆی دەکاو
ناتوانێ تێری چەمەن بێ

ڕەنگەکانی باز

کە دەچێتە ناو دڵی خۆر
ئەوسا دەبێتە باخچەی ڕەنگ
باز کە لە چاوان ون دەبێ
ئەوسا دەبێتەوە شەبەنگ
باز تەنها لە بەرزیدا ڕەنگی هەیە
ئەو کاتەش دونیا خاڵی دەبێ لە ڕەنگ

بارانەکانی باز

بازی بازان، تەنها دوو باران دەناسێ
بارانێ لە پیری
کە چاوی پڕ شەوقو گەشی ئەو تەڕ دەکا
بارانێ لە بەرزی، کە باڵی شەلاڵی فڕین دەبێ
سەردانی ئاوێنەی خوا دەکا

سووتانەکانی باز

ئاوازی لە باران، دەنووکی لە زێڕی خۆرەتاو
دووباڵی، لە زیوینی چیاو هەبوونی لە ترۆپك
ئەو شەوە خەمێکی کوشندە، فڕینی دەسووتان
ناڵەییێکی سەردا وەك ناڵەی نەوای نەی
وەك باخی نقووم بوو لە پاییز
ئەو شەوە مانگ ڕما
باز فڕی.. هەر فڕیو هەر فڕی
تا گەیشتە سکڵی خۆرەتاو
لەو سەرەوە
خۆڵەمێشی گەرمی بازی من هاتەوە
زیندووتر لە باخی جاویدان

ئێوارەکانی باز

باز سپێدەکانی خۆی سپاردە گیا
لە ئێوارەکاندا چاوە گەشەکانی دەکاتەوە
باز سپێدەکانی داوە بە شەهێن
لە ئێوارەکاندا دڵی دەکاتەوە
باز سپێدەکانی خۆی داوە بە چیا
لە ئێوارەکاندا دڵی دەکاتەوە
هەڵدەفڕێتو گیانمان پڕ لە حەنین دەکا

تووڕەییەکانی باز

باز لە تووڕەبووندا
دەکەوێ و هێزی باڵەکانی دەشکێ
باز لە تووڕەبووندا
چاوە گەشەکانی کز دەبێ
باز لە تووڕەبووندا، بەرزایی لەبیر دەچێ
باز لە تووڕەبووندا ترس دایدەگرێ
باز تەنها بە ڕامانەوە بازە
دەتوانێ بەرز بفڕێ

کەوتنەکانی باز

کە بوومەلەرزە لوتکەکان ڕادەماڵێ، باز دەکەوێ
ترۆپك و یاڵ ئازیزترین کتێبی بازە
کە لافاو دارستانەکان دادەپۆشێ، باز دەکەوێ
درەخت خۆشترین ماڵی بازە
کە زریان دامێن دادەگرێ، باز دەکەوێ
باز بە دامێنەوە جیاوازی
لە بەرزی و نزمی خۆی دەکا

غەریبییەکانی باز

ئێوارە بوو باز هەڵفڕی
ئەوە دوا فڕینی بازم بوو
دوا گەشتی بۆ ڕامان
باز لە تاقی دووری ئاسمان
ناکاو زەوی بیر کەوتەوە
لانەو ترۆپکی هاتەوە یاد
هێندە بەرز بووبۆوە
ئەندێشەی زەوی بۆ نەدەکرا
غەریبییەك دایگرت
هێندەی دی بەرزی ئاسمانەکانی کردەوە

باڵەکانی باز

پەڕی باڵەکانی ئەو بازە
هەندێ لە دەریاو
هەندێکیشیان لە بنی قەڵادا ڕسکاون
لەبای تووش و وەیشوومەی ئاسمانان
بڕستی ئەبەدو ئەزەلیان گرتووە
هەر بۆیەش باز نییە، لە زەوی کەوتبێ
یەکە یەکەیان لە ئاسمان مردووە

ئەشقێنی باز

دەنووکیان تێکەڵی مەی دەکەن
شاباڵیان لە خەنەی ناوماڵی
ئەرخەوان سووردەکەن
خۆیان بۆ ماچ و مووچ
ئامادەی فڕینی ئەبەدیی، دوور دەکەن

خەڵوەتەکانی باز

کە بازی ناو بازان
ئێوارە دەسپێرێتە باڵ و شەوانە دێتەوە
دەفتەری کرێشمەو ڕامانی خۆی دەکاتەوە
بە دوای دوورترین شوێن دەگەڕێ
کە هەیەو نایگاتێ
بە دوای کپترین یاڵ دەگەڕێ و دیار نییە
بە دوای توندترین با دەگەڕێ
تێکەڵی ببێت و نایبینێ
کە چاو لە ڕامانی زۆر قووڵی بەردەدا
سپێدە گەیشتۆتە سەرشان و لاباڵی
دووبارە لە شەقەی باڵ دەدا

گۆرانییەکانی باز

باز بە باڵ گۆرانیی خۆی دەچڕێ
لە کاتی چڕینا باڵ دەگرێ
تا دەگاتە خۆرو ئاگری ئەزەلی خۆی دەگرێ
تا ئەبەد دەبێتە فەنەرو شەوقو نوور
لە شەوی بەفراوی، ناو فەزای بێ سنوور

زیندانەکانی باز

گەورەترین زیندانی بازان
ئەو ڕێیانەن ئاسمانیان، بە ئاستەم دیارە
ئەو شەوانەن، سپێدەیان بەسەرا نایێ
گەورەترین زیندانی بازان
ئەو نیشتنەوە بێ ئاکامانەن
فڕینیان بەدواوە نایێ

وەسیەتەکانی باز

پیری هات ئیتر باز پەڕپەڕی باڵانی
بە دەستی زریانێ خستەوە کاڵانێ
بە باران دوا وەسیەت
دوا قسەی بۆ تەوار ناردەوە
ئەوە بوو:
مەنیشن لە نیشتن، لوتکە ڕێزتان ناگرێ
چون ژیان هەر بە فڕینەوە جوانە

کتێبەکان

کتێبی ئاو

لە ناوەندی زێ و زێباری خاکی شکاو
پەیکەرێکم بۆ باران، لە گیا دروست کرد
بەدیارییەوە هاوارم کرد، ئەی ئاو ئەی ئاو
تۆ ڕەمزی حیکمەت و پیرۆزەی ئاسمانی
کەچی ئێمە دەتخۆینەوە
بێباکانە چڵکی دەروونمان
بە پاکترین دڵۆپی تۆ دەشۆینەوە

کتێبی فیراق

قامیشەڵانێکی سەوزی تەژی نەوا
لە غەریبستانێکی دوورو گریانبارا
هەمیشە لەبەربا پەڕپەڕ دەبێ
هەر پەڕێکی، دەچێتەوە نیشتمانێ
هەرحەرفێکی، گریەی ناو سینەی ئینسانێ

کتێبی ساقی

ئەوەندەی جام نابووە ناو لەپی
لە پشت پەردەی جوانییدا
دەتگوت کاسەیێ کەوکەوە
پڕ لە شەڕاب، پڕ لە بخووری ئاسمانی
کە هەڵدەڕژایە ناو کۆڕی مەی بەدەستان
دونیا یەکپارچە سوور دەبوو
بەڵام ئاخ یادەوەریم
بەسەر گۆڕەکەی خەیامدا
تا دەهات کپ و دوور دەبوو

کتێبی نیتشە

هەموومان زنارەکەی زەردەشتمان، لە کەمەر کردو
لە ئاوبارە پیرۆزەکانەوە
بەرەو کچی خۆرەتاو وەستاین
شەوێکی درێژو تاریکمان
بەسەردا هات غەرقی ئەبەد بووین
تا ئێستاش بە ماڵەکەی خۆمان ناکەوینەوە
لە بەرِیای ئەم وجوودەدا
بێهوودە دەسوورِێینەوەو ناگەینەجێ
هەرگیز ناگەینەجێ، هەرگیز

کتێبی مەلەکوت

که با هەڵدەکاتو ڕێ ڕێ، دەچێتە ناو خوێنمانەوە
هەست بە دێرو پیتی نادیاریت دەکەین
لە کوێی هەمیشە تێکەڵی، هێمنی خاکمان دەکەی
دەمانبەیەوە تەنهایی
دەمانکەیەوە بە گیاو باوەشێ ئێسقانی پەڕپووت
تۆ لە کوێی؟ ئەی جوانترین شاهی مەلەکوت

کتێبی نەی

ئەو شەوە بایێکی کوشندە
خەم پرژێنی چیای دەکرد
کۆتەرەو کۆنە درەختی
دەبردەوە ناو ماڵی عەدەم
نەوایەك داگیرسا
کە ڕۆحی مرۆڤی دەخستە لەرزەوە
لەو شەوە پڕ سام و شکۆیە بوو
کە نەوای غەریبی پشتاوپشت
نەوە بە نەوە هاتووە
تێکەڵی ڕۆحی ئینسان بووە

کتێبی شەراب

پەیمانێکی موقەدەس بوو، لەگەڵ شەیتان
وەکو چەند پۆلیە فاوستێ
بۆتە زیوی زەینی ئینسان
بۆتە شەوقی دڵی کەون و سپێدەی بیر
هەزار ساڵە پەڕەی پەمەیی و هەناری
ئەم کتێبە هەڵدەدەینەوە
دێڕێکمان پێ نەخوێندراوە
دەیخۆینەوە ئەویش ئێمە دەخواتەوە
وەك دوو دۆستێ ناکۆك و دژ
نە پێکدەگەین نەتێکدەگەین
لە یەکتریش نابینەوە

کتێبی زەعیم

هێشتا زەعیم لە ماڵەکەی هەمووومانە
لە هزرمان دێتە دەرێ، دەکەوێتەوە ناو دڵمان
کە لە دڵمان دەریدێنین، دەکەوێتەوە ناو سەرمان
زەعیم وێنەی لە دەفتەری هەمووومانە
زەعیم بۆتە ئەبەدی لە شارەکەم
زەحمەتە وا زوو بیر بچێتەوە
زەعیم لە مێژە مردووە
بەڵام ئێمە پێمان وایە
هێشتاکە هەروا زیندووە

کتێبی مردووان

ئێمە هەمیشە لە قەڵاوە، سەیری مانگ دەکەین
پێمانوایە ئەوێ کۆتایی دونیایەو
ڕوونایی مانگ، لەوێ زیاتر جیلوەی هەیە
لەوێ بەرەو خلود دەچین
نەمانزانی سینەی ئایندە، پڕی مانگی جوانە
ئێستا کار لە کار ترازاوە ،لە قەڵاشەوە دابەزین
ئەو مانگە هەر لە خوێنو بووغانا دەژی
بۆ ئایندەش بەڕێ کەوین
ئەو مانگە هەر لە گەڵمانە
تا ئێستاش خوانی ڕابردوو
بۆ ئێمە هەر وەك خۆی جوانە

کتێبی وەسوەسە

نیوە شەوێك سەیری ئاوێنەم کردو
بیری زولەیخا کوشتمی
لە ئاوێنەکەم نزیکتر کەوتمەوە
زولەیخا وەك بەفر توایەوە
نزیکتر کەوتمەوە زولەیخا هەر نەما
کە دیقەتم کرد لەیەك کاتدا
هەم خۆم بوومو هەم زولەیخا
لەو ڕۆژەوە من یوسفی نەرسۆسم

کتێبی گریان

دەستێکە هەمیشە لە ئەژنۆ
دڵێکە مەکۆی خەمان
سینەییێکە لەکۆست و کوتان
ئای دایە چەند یادت دەکەم

کتێبی منارە

هەموو تەمەنی
بۆ ڕمان و هەڵوەرین تەرخان کردووە
هەموو خشتەکانی بۆ شکان
هەموو بینایی بۆ ڕمان
وەك کچێکی قەیرە
هەر لە یەکەم عەشقیدا دەژی
نە لە پێ دەکەوێ، نە هەڵیشدەچێ بۆ ئاسمان

کتێبی نەیژەن

کە با هەڵیکرد زۆر گەڕاین
بەدوای قامیشێ، دڵمان ئاسوودە کاتەوە
بەڵام کە نەی، بە جلی پاییز هاتەوە
ئێمە تازە لە ناشتنی
تەرمی نەیژەن بووبووینەوە

کتێبی ئاوی میری
قەڵەمەکەی لە ئاوی میری هەڵدێنا
دەشتایی دەنووسیەوە
دەمی لە دەمی حاجیلەکان دەناو
لەبەردەم باخی شار دەچەمایەوە
دێ دێ و گەڕەك گەڕەك و ماڵەوماڵ
دڵۆپ دڵۆپ، دەڕژایە خوێنی شارەوە
سەری لەشارستانیەت سپیی بوو

کتێبی خانمان
کە پڕ دەبێ لە خوێن، دەیپەرستن
دەیکەن بە تەوتەمی خۆیان
هەر بەو خوێنەوە، دەچنەوە باخچەکانی ئەپیکۆر
تا گوڵی ئاڵی جەستەیان ئاو بدەن
دەبێ ئەو تەوتەمە
لە ڕۆحیان بەتاڵ بکەن

کتێبی ئەشکەوت
دەنگێك هەمیشە بانگ دەکا
سەدایەك هەمیشە دێتەوە
کەڤرەکان بانگ دەکەن
سەداکان دێنەوە
گیاکان کەروێشکە دەکەن، سەداکان دێنەوە
ئەمە غەرق بوونێکی قەدەرییە، کە ئینسان
بە تەنها گوێی، لە سەدای خۆی ببێتەوە

کتێبی سیحر

که دەکرایەوە هەموویان
بۆدلێر، ڕامبۆ، بورهان جاهید
یەك یەك لەنێو پەنجەکانیا، دەکەوتنە خوارەوە
دونیا پڕ دەبوو لە جادوو
لە سرووتی جوانیی بخوور
که دادەخرا، گەڵای شەو هەڵدەوەری
بخورێکمان دادەگیرسان
لە ناو ناڵەو دەفی دەروون
لەگەڵیانا رادەبردین
پاشان بەرەو فەنا دەچووین

کتێبی ڕۆح

بەر لە هەزاران ساڵ بوو شکا
هەر پارچەی کەوتە جەستەیێ
ئێستێش که مرۆڤ هاواردەکا
شکانێ دەزرینگێتەوە
لەشکانی ئێسقان دەچێ
لەشکانی دەقی گوڵەگەنم دەچێ
که با بە سەریا هەڵدەکا
بۆیێ که مروڤ دەگریێ
دەگەڕێتەوە ئەسلی خۆی

کتێبی مەستی

ئەو مەلەی بەسەر درەختی ڕۆحەوە هەڵنیشت
دەنووك دەنووك
خوێنی ئەو ڕۆحەی هەڵدەمژی
مەست بوو کاتێ دەیچریکان
چریکەیێك پڕ لە گریان
گۆرانیی نییە ناڵەیە
شەکەتی ئینسان ساو دەدا
بێهوودە خۆی دەبڕێتەوە
درەختی ئێمە ئاودەدا

کتێبی مانگ

هەر بە تاقی ئاسمانەوە
دەڵێی نقێمی سەرپەنجەی فریشتانە
ئەو ڕۆژەی کە مانگیان دزی
فریشتە پرچیان ڕنیەوە و ئاسمان شکا
بارانێ باری لە قەتران
بێهوودە نییە وەك قەتمیر
ڕەش بۆتەوە سینە و دەروونی زۆر ئینسان

کتێبی کوێران

نزایێ لەقووڵایی خوێندا، بە چرپە سەردەدا
ئاسمانان شەق دەکا
کۆڵەگەی هەبووڼان لەق دەکا
نارەزایی ڕۆحە لەم کەونە
دڵنیان، کێ بینایی ئەوانی نەداوە
هەربۆیەش شەڕی وان، زۆر سەختە
لە بەرامبەر کەسێدا
نە سیمای دیارەو نە بوونی
لایانوایە ئەوان
درەختێکی زڕن، لە کتێبی زەبوونی

کتێبی قەڵا

برووسکێ بوو،لە شمشێری شکاوی ئەسکەندەر
شەوقێکیش، لە خوودەکەی زەینەفۆن
ئاوێنەی خۆرێ بوو، لە باخەڵ
جامێ مەی، لە دەستی شاژنی میدیا
کە ئەوانەی بیرکەوتەوە، تازە بەهار
داوداو لە دامێنی قەڵا
لەژێر خشتە ڕماوەکاندا، سەری دەردێنا
هەناسەیێکی هەڵکێشا، وەك ئاگرو ئاگریداغ
ئەو ڕۆژە ماڵی خۆی
بردەوە گۆڕستانی چراغ

کتێبی قەرەنی جەمیل

بەیەکەوە بەپێی پەتی
شەرواڵێ لە جانگی ماهووت
دەچووینەوە ناو کۆڵانەکانی مێژوو
کە پیسترین کۆڵانی دونیا بوو
مناڵیمان دەدایە دەست قەدەرو
بەدوای ڕیشۆڵان دەکەوتین
شانازیمان بە کوشتنی
بارانبرە قەترانییەکان دەکرد
ئەو بە فرشە و ڕەسمی ئاسمان
من بە شیعرو تەمی چیا
لە شەڕدا بووین، لەگەڵ خۆمان

کتێبی تەمەن

لە دەرگەیێکی بچووك
کە خەزنەی لەززەت و نەسلە
بۆ دەرگەیێکی دیکەی چۆڵ
بە جلێکی سپی و ساوخۆش، ئاوابوو نەگەڕایەوە
لەمیانی ئەم دوو دەرگایەدا
چەند ماندوو و شەکەتی ئەی مرۆڤ
کە ناتوانی، خۆت بخوێنیتەوە

کتێبی دانتی

سەفەرێ، بۆ ژێر زەمینەکانی هادیس
سەفەرێ، بۆ گوڵەکانی دۆزەخ
سەفەرێ، بۆ فاتیمەکانی ڕۆژهەڵات
سەفەرێ، بۆ گومەزەکانی
بیاتریس نووری هەموو نوورەکان
کۆی هەموو سەفەرەکانیش
کیسەیێ ئێسقان و گۆڵمێ فرمێسکی بەجێماو
بەسەر حەوت تەبەقەی ئاسمان

کتێبی گومان

سپێدە هات، گومانمان لە خۆر بوو
نەوەکا غەرقی ئاگر بین
بەهار هات، گومانمان لە گیا بوو
نەوەکا ورشە بمانکوژێ
زستان هات، گومانمان لە باران بوو
نەوەکا گوڵەگەنم هاموون دانەگرێ
پاییز هات، گومانمان لە وەرینی گەڵا بوو
نەوەکا لە دڵی بگرین
کە کەوتین گومانمان پژا
ئێستاش، گومان دەکەین لە یەقین بمرین

پەرستگای سرووت

سرووتی غەریبان

چاوێکیان هەمیشە، لە خاك و چاوێکیان لە چیا
شەوێکیان، لە ئەشك و شەوێکیان لە بریا
ئەو کاتەی دوا پێڵوو لێکدەنێن
وەسیەتی ئاگرین، بەرهەڵلای شار دەکەن
ئەو ساتە بۆ ئەبەد، لە وجود بار دەکەن.

سرووتی تەنهایی

لە کەنار شەوێکی درەنگا
کە هێشووی ئەستێرە دەوەرین
ئەو بەتەك درەختێ، ناڵەی خۆی سەردەدا
ئەو مانگەی ئەو نیگای بۆ دەکردە نامە
لەمێژ بوو دوا شەوقی
لە ئابڕووی ئاوابوون، تکا بوو
بۆیە ئەو، لە نکال شەوێکی درەنگا
بە ناو ڕۆحی خۆیا ڕما بوو

سرووتی سووتان

که فڕی، له گۆرانیی عەشقا مەست بوو بوو
تێکەڵی شەڕابی ساماڵی خەست بوو بوو
هەر بەدەم فڕینا
چاوی خۆی هەڵدەڕشت، له کلی ئەوینا
ئەو ڕۆژە هێندە بەرز هەڵگەڕا
تا باڵی له ئاگری خۆر، سوور هەڵگەڕا

سرووتی بەفر

ئەو بایەی، بە سەرما هەڵدەکا
تام و بۆو ڕەنگی ڕۆح، هەڵدەگرێ
بۆ دوور دووری دەبا
هێندە باو وەیشوومەم، بەسەردا هەڵدەکا
کەچی من هەتا دێ، غەرقەبم له کپیی
دوا جاریش شتێك نیم
جگە له ساردێکی ئەزەلی و
شاژنێ له بەرگێکی سپدا

سرووتی گریان

ڕۆحی من لە شووشەی پڕ درزو شکاوە
من دەنگێکی دیاری زەمانم

سرووتی برادەران

برادەرەکانم بەقەد یەك ژوور بوون
لە کانی نوور ئاویان دەخواردەوە
لە ڕووبارێ خۆیان دەشووشت
یەك کتێبیان دەخوێندەوە
لە یەك مانگدا شەوقیان دەچنی
ئێستاکە هەندێکیان
لە باکوور هەندێکیان لە باشوور
هەندێکیان لە خۆرهەڵات
هەندێکیان لە خۆرئاوا
برادەرەکانم، جارێکی دی کۆ نابنەوە

سرووتی نالین

هەموو سپێدەیەك، گوێم لە بالۆرەیەك دەبێ
کە بە سەر فرمێسکەوە هەڵدەکات
بە ناو دیرۆکێکدا پەرت دەبێ و سەدا دەنێرێ
ئەمە ناڵەی دایکێکە
یان کۆرپەکەی لە دەست داوە
یان لە شینی ئازیزێکدا، شین دەگێڕێ

سرووتی خەم

دوا کتێبی سەفەرم کردەوە
لە پەڕی خەمگینی یادێکا، گیرم خوارد
چوومەوە ڕابردووی سەر تاق و منارەی کەڤناری
لەو ساتە خەمێکی کوشندە
لە دڵ و دەروونی من باری
یادێکی خەمگین و دڵتەزێن
خوێنی هەڵپڕووکاندم
لە ناو دێڕو وشەی کتێبی چەقاندم

سرووتی سپێدان

تروووسکەی شەونمی سەر گیا
شەوقی خۆی دەداوە ناو چاوم
ئەو ساتە دەمزانی
سپێدە ڕابرد و من نوقمی هەتاوم

سرووتی زریان

کە خوێنی ناو لەپی ڕژایە سەر بەفر
لە شەوقی هەتاو و بریسکەی سپیاتی
دوا هەناسەی گەرمی هەڵکێشاو
سەبەتەی بینایی هەڵڕژان
مەرگی خۆی بە بادا

سرووتی هامۆن

دەسکەنەی گوڵەکانی هامۆنم
لە حاجی قادرا وەرگرت و
دامە دەست بای ئەزەل
ئێستاکە سەر زەمین، سەرپاکی بۆتە کۆ

سرووتی خاك

بایێ هەمیشە بە قورسی و سەنگینی، ڕێ دەبڕێ
هەمیشە گەردەنی هەر لارە و هەر سەیری من دەکا
بایێ هەمیشە تەڕ تەڕ، هەر دەڵێی لە کانی هاتووە
بایێ هەمیشە، کپ کپ، هەر دەڵێی ماتەمە
بایێ لەسەر خۆ، دێتە ناو ماڵەکانمان و رادەبرێ
ئەمە بای خاکێکە، ڕۆڵەکانی نایناسنەوە

سرووتی ئەشکەوت

هەمیشە ڕەنگێ هەیە
لە ڕەنگی گیای ئەشکەوت دەچێ
دەنگێ هەیە
لە شکستی کەڤرو زناری ئەشکەوت دەچێ
هەمیشەو تا ئەبەد، ئەشکەوتێ هەیە
تەژی سەداو تەژی لە ژان
وەك ئەشکەوتی، تووناوتوونی ڕۆحی ئینسان

سرووتی ئاگر

له دوورترین ئاگردانی مێژوودا
بریسکەی بۆ ئێمە هاتووە
دەمێ لە ژێر خۆڵەمێش و
دەمێ دونیا پڕ نوور دەکا
ئەمە ئاگری خوێنمانە
دەگەڕێتەوە ناو جەستە

سرووتی تەنهایی

کە بەناو ڕێگاکاندا، بە تەنها بانگم کرد
سەداشم بە باران هاتەوە
کە بەناو ڕێگاکاندا
بە تەنها لە وێنەی ئاوێکا بانگم کرد
ئەوساکە زانیم، چۆڵ بووەو حیکمەتی دەورانە
ناچار بووم، سەر بکەم بە ڕەوتی وەستاوی
ئەم بەردو کەڤرانە

سرووتی مەلان

سپێدە کە دەنگی بای ئەزەل
پەنجەرەو دەرگامی دەهەژاند
مۆسیقای شۆپانم دا بە باڵی مەلێ
تێکەڵی بای کردو ڕفاندی
زوڵمێکی کەون بوو
ستوونی مۆسیقا ڕماندی

سرووتی سێو

ئەمە سێوێ
ئەمە دوو سێو
ئەمە سێ سێو
تێر نەبووین، لە تامی ئەو سێوەی منداڵی
کە پیری وەك دێوێ
وەك درەنجی کێوێ
بە پەلە هات هەر وەك گەواڵە
نەك هەر سێو
باخی سێوەکانی وجودی ڕاماڵی

سرووتی مانگ

کە شکا
پارچەیەکی مانگم، نایە ناو لەپمەوە
ئەو شەوە، هەر بە دیار ئەو پارچە شکاوەی
مانگی ڕووت دانیشتم
نەخەوتم سپێدە پێی وتم
دەچمەوە بۆ ئاسمان
تۆ چەندە خەمگینی؟ ئەی ئینسان

سرووتی دڵان

ئاسمانێك لە هەورو کەنارێك لە گیا
شاباڵێ لە فڕین
هەندێ خەم و هەندێ سەما
دڵێکە، هەر هێندەی کاسەیێ
کاسەیێ بە قەدەر گشت دونیا

سرووتی تەم

دوا ئاوڕی دایەوە، بە تیشکی نەو نیگای
کەونی پڕ شەوق کرد
تەم درەختی لە شوشەی سپیی گرت
ئێستاکەش ئەم کەونە
وەك باری نائومێدی و ترسی سەر لێوە
کە ئێمەش هەموومان، دەبینە زوخاڵ و
بە شەوقی نیگای ئەو، دەڕواتن بە ڕێوە

سرووتی ڕێ

ئەو ڕێیە چەند دوورە
هەر دەڵێی تا ئەبەد دەڕواتن
ئەو ڕێیە چەند نزیکە
هەر دەڵێی تا دۆزەخ دەڕواتن
ئەو ڕێیە سەرێکی
لە زەوی سەرێکی لە ئاسمان
سەرێکی لە هەورو سەرێکی لە باران
ئەو ڕێیە چەند سەخت و دژوارە
مرۆڤی لە خۆدا گرتووە و بەرنادا
کە تازە مەحاڵە
زڤڕینیش ئێستاکە بۆ ئێمە دەست نادا

سرووتی شەو

کە دەنگی بۆقەکان لە کانی و ڕووباران
تێکەڵی زەردایی مانگ دەبێ
دونیا کپ، ڕۆحیشمان پڕ دەبێ
ژیانمان وەك خەونە
ئەوساکە جیاوازی مرۆڤ و بۆقەکان نامێنێ
هەموومان دەبینە تەونێکی
سەر فەرشی ئەم کەونە

سرووتی بابان

کە ئاسمان
پیرۆزی دا بە چاوی کەژو کێوەکان
ئەستێرەی دا بە ڕێگاو بانەکان
مانگیشی وەك کچی چواردە ساڵ، دا بە شەو
هەوریشی وەك تەتەر، نارده لای وەردەکان
برووسکەی دا بە خاك
بەفریشی دا بە شاخ
ئەو شەوە ئاسمانمان، وەك زەوی دیار بوو
زەویشمان وەك ئاسمان

شــــیوەن

1

دەستم خستە ناو دەستی با
بە دونیای زۆر دووری سوووڕاندم
چیم نەدی، یادی تۆی تیا نەبێ و
چیم نەدی، شێوەی تۆ نەبەخشێ
هاوارم کرد ئەی با، ئەی با
هەڵم بگرەو دوورم ببە

2

خوێنێکی زۆر
لەگەڵ تەمی سپێدەکانم تێکەڵ بوو
چیاکان تا ئێستاش سوور دەچنەوە
ئێستاش سینەی درەختەکان
شوێنی سەرە ڕمیان پێوە دیارە
بەڵام هەر نەهات
ئێستاش هەر لەبەر ڕەشەبام
ئێستاش گوڵم لەدەستایە
چاوەڕێم و گۆدۆ هەر نەهات

3

کەس لەگیا بریندار تر نییە
لێی بپرسن خۆی دەزانێ
برینی گیا، لەو گۆڕە بێ کێڵانەوە دەبێتەوە
کە بەهاران، بەسەریانەوە شین دەبێ

4

لاسکی گوڵەگەنمەکانم، نایە سەر لەپ

بەرزم کردنەوە بۆ ئاسمان

دەتگوت تەرمی مرۆڤن، ئاوەها ساردن

گۆڕێکم، بۆ لەناو کۆپەنێ گیا هەڵکەند

یەك یەکم، بە خاك سپاردن

بە دیاریانەوە نووشتامەوە

دروودی خۆمم بۆ ناردن

5

لەناو وەردە دوورەکان و

لە پاوان و لە تەمتومان

شووشەی شکاوی ڕۆحی خۆم

دەدۆزمەوە

بریقەی دەچێتە ئاسمان

6

کە هەبوو دونیا جوان بوو

کۆڵان پڕ ئەستێرە دەبوون

باران زەوی بۆ دەڕشتین

با نامەکانی دەهێناو

بەفر دڵی دەداینەوە

ئێستاش دونیا لە گۆڕ دەچێ

7

ئێمە سێبەرێکمان هەبوو

سپێدان خەوی دەداینێ

نیوەڕۆیانیش ئاوی سارد

ئەوەندە ڕۆژەکانی، عومری خۆمان هێناو ژمارد
کە سەرمان بەرز کردەوە
پرچی خۆمان بینی بەفرە
سێبەریش ڕەویوەتەوە.
8
هێندە بەرزمان کردەوە
بوو بە لوتکە، پێمان لە زەوی کردەوە
هێندە تارای پیرۆزیمان، لە مل ئاڵاند
بوو بە موقەدەسێ، وەك ئاسمان
ئێستاش، نە دەستمان دەیگاتێ، نە هاوارمان
9
سپێدان لەناو زەنوێران
جوانیی دەبەشیەوە سەر دونیا
ئێستا پەرییان، نە لە سەر زەویدا ماون
نە لە ئاسمان
بۆیە غەرق بووین لە گومان
10
هەمووومان ڕەوتین و ڕێگەمان کەوتەوە بیابان
لە مەرزی کەون بە دوور بووین
تێنوومان بوو، دونیا لە بەرد وشکتر بوو
دایە چاومان، کەسمان کەسی نەناسییەوە
پەرشو بڵاوی دونیا بووین
11
ئەو بەهارەش درەختەکە بەری نەدا
بە پاچێکی ژەهراوی، لە قەدەوە هەڵیانپاچی

نەیانزانی مرۆڤیش هەیە
هیچ نەوەیێکی لێناکەوێتەوە

نهێنییەکانی ناو کتێبی بەرد

1
خەونێك بوو لە شیری ماین و
تەونێك بوو لە ئایین
مایینەکە باڵی گرت بۆ ئاسمان
ئایینیش داڵی گرت
بۆناو سینەی ئینسان

2
ئەو شمشێرەی شکا
لەتێکی بۆ خەون و خەیاڵ بوو
لەتێکی بۆ جەستە
خەونەکان هەڵوەرین
خەیاڵیش بڕایەوە
هەربۆیەش چی جەستەی بەشەر بوو
لە لەوحی بەهادا سڕایەوە

3
بێدەنگی ئەم ناوەی تەنیوە
کە بە دوای حەقیقەت دەگەڕێی
گوتنی لە زمان گەنیوە
وا چاکە هەر کەڕ بی
ئەگینا هەر دەبێ
بێهوودە لە شەڕ بی

4
حیکمەت بوو ڕژایە سەر زەوی
کەس بۆی کۆنەکراوە
ئێستاکەش ژێر پێمان حیکمەتەو
ناو سەرمان بە تاڵە
5
ئەوەندە من سەیری بەرزیم کرد
لە نەویان کەوتمەوە
ئەوەندە تۆ، لە ناو خەڵوەتا نقوم بووی
وای لە ناو ئاسمان و ترۆپکی سەرشاران
منیش بووم بە بەردی بنگۆمی بناران
6
سامی جوانیی تۆ، لە سامی پەری دەکا
ئەی شای جوانترین سروودم
ئێستاکە بۆ کامتان بنێرم درووودم؟
7
لێواری گەردوونم هەڵبژارد
کەوتمە ناو پانتایی
پێکێکی تەنکم هەڵقوڕاند
بوومەوە ئەفسانەی خودایی
8
کە ئێمە لە ئاگر دەڕوانین
پێی دەڵێین
ڕیشەمان لەتۆیە، ئەی هاڵاوی پیرۆز
زمانمان لە نێڵەت پژاوە

بەڵام ئاخ ئاگری سەر زەمین
لەو پەڕی مەستیمان کوژاوە
9
ئەوەندە چوومە ناو دڵی تۆ خودایە
تا نەمام
ئەمێستا کە نیم، تۆم
کە تۆشم ، نیم
من خۆشم نازانم، ئەمێستا ئەمن چیم ؟
10
ئەی نادیار
بۆ یەك ساتێ بەدیار کەوە
من بۆ ئەبەد ئاوا دەبم
11
ئەوەندە گۆرانییم بۆ چڕی و
فرمێسکم بۆ باران
بووم بە داود و گیا لە ئەشکم شین بوو
ئەوەندە لە بەر پەنجەرەیا مامەوە
تا خووس و گەردم گرت
ئەوێستا بەردێکم لەو ناوە
ئەفسانەی کتێبم لە دەوران سڕاوە
12
شەوێ بوو حەسرەتم دادی دام
چوومەوە ناو کتێب
کتێبێ لەشیرو شمشێرو تەم و داو
دونیا کپ خەیاڵ دوور

تا ونبووم لە چاوان
بەیانی کتێبیش پەڕ پەڕ بوو لە تاوان
13
ڕێ ڕێ، بەدوای جوانیی نادیاری تۆ گەڕام
لەناو تەمی لوتکان ون بووم
گۆج بوو دەستم، کوێر بوو چاوم
نەمزانی ئەو تەمە تۆ بووی
ئاقیقی رۆحی شکاوم
14
گوڵو دڵ وەك یەکن
یەکیان پەڕ
ئەویان خوێن
هەردووکیان وەك شووشە دەشکێنو
وەك لوتکە دادەڕمێن
15
بە دوای گلگامێش گەڕاوم
پەندی زۆرم هەڵڕشتە گۆمی ئەم ناوە
زۆر کتێبم تەواو کردو
شیعرێکی زۆرم خوێندەوە
ئێستێ کە دوا هەناسەمە
تێگەیشتم گوڵی خلود
کتێبێکە چاپ نەکراوە

16

ئیستێش بۆ من

مایەی گریان و ڕامانی

ئێستاش بۆمن

تۆ جوانترین نیشتمانی

17

چەند ساڵە وەك پشكۆی خۆڵەمێش

بۆ ڕوخساری پاكت دەسووتێم

تۆش ونی

نە شوێنت دیارەو نە سیما

نە دەنگت هەیە و نە ڕەنگێ

تۆ بێ عەرش و تاج و ئەنوای

لە نوورو شەوق و جوانییتا

تێگەییم خوای

نـەی نەی

1

ئەی نەی، گەوهەری ڕۆح
دەزانی بۆ نەوات ئەوەندە غەریبە
چونکە دەنگی فیراق
لەگەڵ خاك و نیشتمانی هاوتەریبە

2

ئای برادەرەکان هێندە بەرز هەڵمەفڕن
جێگە نەوییەکان خۆشترە
کە هەموو بچنە بەرزایی
ئەوە خاك دڵی توند دەبێ لە تەنهایی

3

من کە دەبمەوە خۆڵەمێش
چیم بە سەر نەمریی دایە
بۆ ئەو شەرابە شیرینە نەخۆمەوە
کە لەناو گۆزەی ڕۆحتایە

4

هەزاران شەو سەیری تۆم کرد
هەندێ جار ئەستێرە بووی دادەڕژای
هەندێ جاریش شووشە عەترێکی تابان بووی
بە ڕووی منا دادەپژای

5

سەیرکە هەموویان گۆرانیی دەچڕن
ژێر پێشیان جەستەی ئینسانە
قەدەر وایە. لە میانی مەرگو ژیاندا
بۆ ئەبەد جەنگە بەرپایە

6
جوانیی تۆ وەك شەفەقێکە
بەسەر بەهەشتەوە هەڵێ
کەمن ڕێم بەرەو دۆزەخە
ئای لەو پارسەنگە سەختە
7
ئەو میحرابە جێی تۆ نییە
تۆ فریشتەی نێو مەیخانەی
بە قەترەیێ دەگەیتە خوا
کام ڕێگە زوو دەتبا بۆلای
ئەو ڕاستەقینەیە بە خوا
8
چەند سەختە شەو، چەند دژوارە
هەموو ساتێکی من شەو بوو
چەند دوورە ڕێ، چەند تەنهایە
هەموو تەمەنم بەسەرچوو
نەگەیمە جێ
9
تۆ چەند ونی من ئاشکرا
تۆ تاریکی و من چل چرا
کاممان ڕاستەقینەین برا؟
10
وا ئەو پێکەش دەخۆمەوە
با تەمەنم هەر با بیبات
سپێدە هەرچی باد ئاباد

11

تۆ وەك بەفری

لەناو لەپم دەتوێیتەوە

منیش وەکو ئاڵەکۆکێ

لەبن تارای سپیت ژینم بەسەر دەچێ

12

چەند حیکمەتی خۆم هەڵڕێژم

بیرم ئەوەندە تیژ دەبێ

چەند کاژی هزرم فڕێ دەم

ئەوەندە ئاسۆم پڕ دەبێ

13

گوڵێکە دوور، بۆی دەچم دادەخرێتەوە

جێی دەهێڵم

وەك شەوبۆ دەکرێتەوە

14

ئەو چرایە مەکوژێنەوە

تۆ لەناو ڕووناکی ئەوای

گۆزەی دڵی من مەشکێنە

خۆت تیا وردو خاش دەبی

15

ئەی با ئەی با

وەرە دوور دوورم هەڵگرە

لێرە ژەنگم هەڵێناوە

دەزانم لە دووریش دەڕزیم

قەیدی چییە

نیەتی مەرگم هێناوە

16
ناکرێ لەو بایە جێت هێڵم
دەترسم پەرشی دونیات کا
یا ون ببی لەو کێوانە
کە تۆ پەرشی دونیا ببی
دەبێ مانای ئەزەل چ بی ؟
17
کە بەرەو ئاسمان هەڵدەچووی
زانیم مەسیحی خۆم هەیە
کە بە پەیژەکان دابەزی
خاچێ لەناو دڵم لەرزی

سیفری ئاگر

1

ئەو کاتەی تاڤگەی نەی ئێمەی نوقمی
سەدای دەف و بارانی نوور کرد بوو
هاوارمان وەك بخووری گوناه
لە کەنارەکانی دۆزەخ دادەگیرسا
ئەو کاتەی شەونمی سپێدان
لە چاوانمان دەڕژایە سەر گۆنای گیا
هەموومان بە یەکەوە
دەممان خستە ناو دەمی وەهمی یەقین
هەندێکیشمان هێشتا
لە ناو تەمی گومان گاگۆڵەی دەکرد
ئەو کاتە بوو کە پرسیار دڵی دەهاڕین و
سەری پڕ هزری دەبردین
نە گومان وەك بایێ لوولی دەداین و
نە یەقین ڕەهای دەکردین

2

دەرگاکان چەند زۆر بوون
نەماندەزانی کامیان
بەرەو حەقیقەتمان دەبات
لەگەڵ کردنەوەی کامیانا
کۆترەکان لە شەققەی باڵ دەدەن
دەرگاکان چەند زۆر بوون
هەندێکیان ئاسنین هەندێکیان وەهم

بەڵام ئێمە نەمانزانی
کامیان بەرەو یارییەکانمان دەبات
ئەو یارییانەی هەودای قەدەر دەیسووڕێنێ و
بخووردی چارەنووسمان بەسەردا دەپژێنێ
3
تا دەهات دونیا پڕ بڵێسە دەبوو
دامێنەکان، ئەشکەوتەکان ناولەپ و دوو چاومان
پڕ دەبوو لە ڕووناهی
شتێ نەما غەرقی بڵێسەی نوور نەبێ
شتێ نەما وەك شەمێی عەنبەری گەورە دانەگیرسێ
بەڵام ئێمە دەرووغمان
هێندە تاریك بوو چاومان هیچی نەدەدی
4
ئەو کاتەی کە مارهزرەکان
کەوتبوونە دوای ماری دارستان
مناڵێ دەمی خۆی کردەوەو
ماری لە هەناو شاردەوە
تا ئێستاش مار لە هەناوی بەشەردایە
مار تەنها لە هەناوی مرۆڤدا
پەیامی خۆی جێبەجێ دەکات
5
زەمانێکی زۆر
ئێمە لەگەڵ ئاگردا یاریمان دەکرد
شەوانە لەبەر ڕووناهی ئاگری مانگدا
دەچووینەوە سنوورە دوورەکانی ئەوین
لەتەك ئاگردا تا سپێدان سەمامان دەکرد

به ئاگر دەچووینە حزووری مەرگ و
سارێژی برینەکانمان دەکرد
بە ئاگریش باڵمان دەگرت
کە برسیمان دەبوو، ئاگرمان دەخوارد
کە تینووش دەبووین، ئاگرمان دەخواردەوە
ئەی ئاگر، تۆ هاودەمێکی چەند جوان بووی
بەڵام ئێمە خۆڵەمێش بووین
هەمیشە تۆمان لە ناخمان دەشاردەوە
ئێستاکەش بێ ئاگر ماوینەتەوە
هەرگیز دانەگیرساینەوە

6

ئێستاش گومان لەوە هەیە نازانین
لەپێناوی عەترێ، باخێك لە گوڵا وێران بووە
ئێستاش گومان لەوە هەیە
لە پێناوی باڵەفڕەیێ
دارستانێك مەل قوربانی داوە
هەمووومان گومانمان وایە شەو بۆیە تاریکە
تا ڕووناهی ئەستێرەکان بە هەدەر نەچێ
هەموو یەقینەکان ناتوانن
گومانە ئەزەلییەکان لەبار بەرن
بەڵام گومانێکی سادە
گەورەترین یەقین لەق دەکات

7

ئەو ڕۆژەی عاشقان یەکە یەکە
دانیان بەوە نا کە بەو ئاگرە سووتاون
کە لە چاوی گوڵەکانەوە هەڵدەکا

ئیدی کۆمەڵ کۆمەڵ
لە نێو باخەکانەوە دەکەوتن و بۆ ئەبەد
جارێکی دیکە گوڵیان لە یەخە نەدایەوە
ئەوانە ئەو عاشقانە بوون
لە بری پەیکەرێ بۆ گەلا
باخەکانیان هەڵدەوەشاندەوەو
لە بری قوربانی
مەعشوقەکانیان سەردەبڕی
8
ئێمە ئەو کاتە کوژاینەوە
کە بیرمان لەوە کردەوە
لە شەوە درێژەکانماندا
ڕقو کینمان داگیرسێنین
جەستەی بەرامبەرمان بچنین
ئێمە ئەو کاتە کەوتین
کە ویستمان بەسەر پشتی نوور کەوین
هێشووی ئەستێرەکان بڕنین
ئەو کاتەش بۆ ئەبەد کوژاینەوە
وامانزانی دونیامان پڕ لە نوور کردەوە
9
هەموو کیژۆڵەکان کەمەری خۆیان پڕ کرد
لە ڕێحانەو شەوبۆی ئاڵدا
چاویان پڕکرد لە کلی ئەبەنووسی و
باسکیان لە بازنی مانگ و لێویان
لە ئاڵەکۆك و ڕۆحیان لە نەشئە
لەو سەرەوە تابان لە ژێر درەختێکدا

هەموویانی لە نوور وەرداو
پیرۆزەی ئاسمان داپۆشین
بوون بە قەبارەیەك جوانیی
بەڵام دووکەڵێ لوولی دان
شەقاری ژێر درەختێکیش قووتی دان
10
ئەو منالآنەی گوڵەگەنمەکانیان پەڕ پەڕ کرد
دواجاریش هەر پەشیمان نەبوونەوە

تا دەهات گوڵەگەنمەکانیان پەڕ پەڕ دەکرد
دیسان هەر پەشیمان نەبوونەوە
کە دوا سونبوڵیان پەڕ پەڕ کرد
هەمدیس پەشیمان نەبوونەوە
11
کە ئێواران مێگەل مێگەل
ئینسان بەرەو پاوانەکان دەگەڕانەوە
لەو ڕەوە تۆزاویانە دەچوون
کە بۆ یەکەمین جار لەژێر زەوی بێنەدەر و
بەرەو ئەشکەوت بگەڕێنەوە
ئەوان دڵیان بە دونیا خۆش بوو
بەڵام نوورێکیان لەسەر دانەبوو
بەرەو خودی خۆیان بباتەوە
کە لەناو تاوێرو تەمی بنارەکاندا
جێیان هێشتبوو
12
لەشکر لەهەموو لایەکەوە تێکچڕژابوون

لوورەی غەریزەیێك
وەکو لوورەی گورگی بەرمانگ دەیهاڕین
مەیدانی شەڕ پڕبوو لە شمشێری شکاو
لە خودەی کونکون و زرێپۆشی جەستە
ئەسپی کەڤەڵ بە خوێن و ماینی زەردی بەجێماو
جەنگاوەرەکان لە شەڕێکی بێهوودەدا
بڕستی خۆیان لەدەست داو
لە خوێنی خۆیان گەوزین
کپییەك ئەو ناوەی داگرت
وەك کتێبێ هەرگیز کۆتایی نێت

13

کە عاشقی ڕووناهی بووم
هەزاران کێوم بڕی
تا گەییمە ناو پارچە نووری
بەڵام ئاخ چاوەکانم کوێر بوون
دڵم پڕ عەشق بوو نەمدەزانی
ئەو هەموو عەشقە لە کوێ دێ
کە سەرچاوەی عەشقم دۆزیەوە
هەموو عەشقی خۆم لە دەست دا
زۆر بە دوای زناری ئەفسانەیی گەڕام
کە دونیام بخاتە بەردەست
بەڵام کە بوومە خاوەنی
مردن بووە جوانترین یەقین
هەرگیز دەستم نەدەکەوت

فیـــــل

1

تازە ڕووناهی قەڵاو منارەکانی بابل
لە بەرچاوم کزدەبوو
ئەو لەسەرە مەرگیشا هەر سەمای دەکرد
سەما، سەما، سەما
بەڵام یادی فیلێ لە یادگەما ناسڕێتەوە
کاتێ کرا بە قوربانی خوداوەندان
ڕامدەکێشێتە ناو وەسوەسەیەك
غەرقی دوودڵیو مەزەندەی زمانم دەکا
یادێك تاڵ تاڵ وەك ژەهری عەشقی ڕژاو
لە بەردەم ئاموونیدا
شیرین شیرین وەك قەندی جودایی
لە نێوان خوداو ئینساندا
یادی فیلێك هەمیشە ڕامدەکێشێتە ناو گۆرانییەك
وشەکانی لە شووشەیێ عەتر دەچێ
کە دەکەوێتە بەر تیشکی خۆر
بە سەر ڕەفەکانی درەختەوە باڵیان گرت
لە ناو کتێبە دوورەکانەوە دێن
بانگی سەمای کچە جوانەکانی دارستانم دەکات
کە لەوێدا لە بەردەم خوێنی ڕژاوی فیلێ
پێکەکان خەون بوون
بە شەوقی سووتاوی لێوار ئاوەکان

جریوەی شەکەتی لەززەت بوون
لە ناو درەختەکانی بەفر
سەمای ئەو کچانەی لە ئێوارەوە
مەیخانەکانیان دەکردە ئورۆکی خۆیان
ئەوەندە مەست دەبوون
جگە لە هەستی فڕین، هیچیان پێ نەدەما
2
هەمیشە خەمێك هەیە، نازانم لە کوێوە دێ
جارجار دەمباتەوە کەنارەکانی گریان
هەندێ جاریش کەوتن لە سەمای مەرگی فیل
دەچێتە ناو دیدگامان
خودایە سەرچاوەی ئەو خەمەم پێ بڵێ
ڕامانی فیلت بۆ هەڵدەڕێژم
ئەوە برینو باقی شووشە شکاوەکانی دڵی فیلێ بوو
کە بە سەر تاوێرەکانەوە وەستا بوو
سەیری قوربانگای دەکرد.
3
ئەو کاتە من تازە لە باخچەی ئاژەڵان دەهاتمەوە
کە جیاوازیمان تەنها ئەو تەیمانە بەردینە بوو
بە دەوریاندا هەڵیاننابوو
کۆمەڵێك بە کاردو چەقۆو چەنگاڵ فیلێکیان یەکاڵا دەکرد
فیلێك سپی سپیی لە بارینی بەفرێکی زۆردا
ئەو ڕەنگەی هەڵمژیبوو

گەورە گەورە لە ڕمانی شاخێکا
ئەو گەورەییەی دەست کەوتبوو
هێمن هێمن لە دارستانێکی چڕا
ئەو هێمنییەی گرتبوو
یەکێ دەیگوت بەدوای ئاوێك دەگەڕێن
کە ئاوی زیندەگانییە
نەمری دەبەخشێ بە مرۆڤ
کەس نازانێ لە کام دەماری فیل دایە
یەکێ دەیگوت بە دوای کیسەیێ پشکۆ دەگەڕێن
فیل لە کاتی تووڕەبوونیا لە خواوەندەکانی دزیوە..
هەندێکی دیکە دەیانگوت
ئەوعاجانەی لە دەمی ئەو فیلە دایە
هەندێ لە زێڕەکانی فیرعەون و
قەدەرێ لە یۆرانیۆمی تیایە
ئەو مناڵانەی کە بە دەوری ئەو فیلەدا کۆببوونەوە
لەگەڵ بازرقەی خوێندا مناڵێتی خۆیان تاو دەدا
دەفتەر ڕەسمی خۆیان دەردەهێناو بەو خوێنە
ڕەسمی ئەو سێوانەیان دەکرد
کە هەرگیز نەیانتوانی بوو
لە ئەلفابای کتێبی کوردیدا بیڕنن
بەڵام فیل ئای فیل
کە خۆی سەیری تراژیدیای خۆی دەکرد هاواری کرد
ئەوەی ئێوە بە دوایدا دەگەڕێن

تازە بەسەرچوو نایدۆزنەوە
من هەزاران ساڵ لە کرێشمەو ڕامان ژیام
تا ئاوا گەورە بووم
کە چی ئێوە هێشتا زۆر بچووکن
خەریکە لە ناو هەناوم ون دەبن
4
فیل هێشتاکە لە گوڕو هێزی خۆی نەکەوتبوو
لە رامانی قووڵ و
لە دیدی تیژی خۆی نەکەوتبوو دەینرکاند
بەڵام نرکانی ئەو لە خەمی ئەو ڕامانەیدا بوو
کە ورد ورد لەگەڵ خوێنیا دەڕژاو
پەرشی ئاسمان دەبوو
هەر مەلێ تیشکێکی لێ هەڵدەگرت و
هەر ئەستێرەیێ ڕەونەقێ
بە تەنها هەر فیل بوو دەیزانی
چی لەناو ڕامانی شاردۆتەوە
بەڵام ئەوان بێ پەروا
کە کاردیان لە شادەماری فیل دەدا
تریشقەی خەندەیان
دونیای پڕ لە بارینی بەرد دەکرد
لەگەڵ بازرقەی خوێنی فیل
کێلگەکان سوور دەبوون
قەلو داڵ ئاسمانیان پڕ سەداو قریوەی هاردەکرد

من ئەو کاتە پارچە ڕامانێکی فیلم کەوتە بەر هزر
کە بە دەنووکی مەلێکا هاواری دەکرد و با فڕاندی
ئەو شەوەی کە کەون
لەبەر باو وەیشوومەی قەدەرا دەلەرزی
من تازە زمانی ئایندەم گۆش دەکرد
من تازە پێکێکی زۆر خەستم
لە خەنی کۆرپەما نۆش دەکرد

5

فیل لە دوا جارا کە سەیری گۆشتی ڕانی خۆی دەکرد،
وەك ئەو دامێنە وابوو لە هەموو لایێکەوە بتەقێتەوە
تیشکی ئاوێنە هەڵڕێژێ
ئەو مرۆڤانەی زۆر بچووك دەهاتنە بەرچاوی
تا دەهات بچووك دەبوونەوە
کە وردە وردە خوێنی جەستەی فیل چکی دەکرد
مرۆڤەکان تا دەهات بچووك دەبوونەوە
کە دوا قەترەی خوێنی ڕژایە سەر تاشە بەرد
مرۆڤەکان هێندە بچووك ببوونەوە
لەبەرچاوی نەدەبینران
سەرەنجام هێشتاکە فیل هەر مابوو
دوا هەناسەی هەر نەدابوو
کە مرۆڤەکان کۆتاییان هات
بەڵام فیل تا دەهات گەورەتر دەبوو

جوانیی لە پیاسەکاندا

وەك نەی لە پەڕی کتێب هەڵدەڕژاو دەبوو بە هەڵم
وەك باران دەهاتە خوارەوە
ئەفسانەیەکی ئاویی بوو
دڵۆپ دڵۆپ ئەفسوونی خۆی دادەگیرساند
کەنار کەنار حیکمەتی خۆی دەبەشیەوە
ئێستا لە دڵۆپە ئاوێکا سەیری تەرمی جوانیی دەکا
پەڕە ئاویەکانی ڕۆحی وەك مانگ دەدرەوشێتەوە
باشووکەیێکی ئاویی بوو
حەزی لە تەلارە دێرینەکان و لەتاقە بەرزەکان دەکرد
وایدەزانی ئاسمان شووشەیێکی شینە و
مانگیش ڕوومەتی فریشتە
کە ئەسکەندەر کانیاوەکانی پڕ بریسکەی شمشێر کرد
ئەو کاتە ئەو دڵۆپە ئاوێکی نێو ئاسمان و زەوی بوو
خەمگینترین براوەو بەختەوەرترین دۆڕاو بوو
لەگەڵ بۆلیڤار لەسەر مێزی لاتین گۆرانییان دەگوت و
شەڕابی سەمەرقەندیان دەخواردەوە
هێشتا قسەی لەگەڵ میدیا نەکردبوو
مێرگێکی سەوز بوو هەمیشە بانگی پاییزی دەکرد
پاییز.. پاییز
دەستێکی لە باکوور یەکێکی لە باشوور
ئەو کاتە فاتیمە لە ئاوەکانی خۆراوا
هەڵدەڕژایە کەنارەکانی جوانیی
ئەو دڵی دابوو بە خۆرهەڵات

لەو ڕۆژەوە باخچەی کتێبەکانی بابل سووتا
مۆمە جوانەکانی نیپال
لە پەرستگاکانی بووزا کوژانەوە
ئەو هەمیشە لە گۆرانییەکان دەگریاو
لە گریان گۆرانیی دەگوت
لە جامی ئایدیادا شیری واینی دەخواردەوە
لە کوانووی خۆری خواوەندی هەڵدەمژی
کوختەکەی لەناو لەپی قەڵاو بیرازی ئۆڤیلیا بوو
هاواری زەینەفۆن ڕماندی
هەمیشە سەیری ئاسمان دەکاو
شووشەی ئایندە دەشکێنێ
دەگەڕێتەوە ڕابردوو کە هێشتا
دووکەڵی ئاگری موغەکانی لێ هەڵدەستا
هەزاران زریزەی ئەڤینی لە کووپەی دڵی داناوە
یادەوەرییەکانی کۆمەڵە مەرجانێکی ڕژاون
لە باخچەی کچە ڕووت و قووتەکانی کتێب
هەڵگری پەیامی جوانییە
لەناو کۆڵانە ناشیرینەکاندا
عەتری ئاگاهی بوو لە باڕەکانی ئۆدیسۆس
دوای شەڕەکانی تەڕوادە

سادە وەك گیا شیلەییەكانی بنی دەریاو
ئاڵۆز وەك گەمەی منداڵ
كە بۆ ڕنینی سێوی عەشق دەگەڕایەوە ناو كتێب
كە بۆ چنینی شیعر دەچوو
سەفەری خۆی دەست پێ دەكرد
دۆستایەتی لەگەڵ برینی كۆن هەبوو
هەمیشە دەچووە ماڵی كچە تیرهاوێژەكانی قەفقاسان
هاملێت بوو لە یەقینی ئاڵ
ئاوێكی تەنك بوو لەناو ڕووبارێ لە مەحاڵ

خۆرئاوای قوڵینگەکان

هێشتا هەڵۆ بە یەکەم چاوترووکانێ
ئاسمانی دانەگرتبوو
ڕموزنەی خەو لەنێو باڵی
باشووکەی قەڵا بەرزەکان نەمردبوو
کە دەستێکی نەرم و نیان
ورتەیەکی فریشتەیی
ڕایتەکاندم لە خەوێکی نزیك مەرگی هەمیشەیی
کە سەیری باڵای سەرم کرد
دەستی پڕ میهری دایکم بوو
وتی زووکە
ئاسمان دیلی ڕەوە مەلێکی وەك بووکە
قوڵینگ وادێن تێدەپەڕن
سەفەرێکی دوورو درێژیان لەبەرە
گەروویان بە لاوکی کۆچ داغ کردووە
لەمێژە شەو لەنێو دەنووکیان مردووە
وتم ئۆخەی ئەوە قەتێی یەکەم ئەوینم پێکرا
کاشکێ دەمزانی کە قەفتەی
خەنجەری ئەو زامە چۆن بوو؟
هەر لەوساوە هەناسەیەکم هەڵکێشا
هەناسەی برینی کۆن بوو
ڕێی سەخت و دامێنی تژیان وەبیر هێنام
بازی کۆكو هەڵۆی زیخی
نێو دەروونیان بەجێ هێنام

زۆر لەمێژە من سایەدی پەیامێکم
قوڵینگان ببینم بێنەوە
شاتەختی هامۆن جێ بێڵن
یا ئەو دەمانەی کۆچ دەکەن
بۆ ئەو ڕەوەزە شاخانەی بەدوای وێڵن
ئەوێستاکەش لە ژێر تاوە تیشکی خۆرا
چیا هەر دەڵێی شووشەیە
کەڤرەکان دەبریقێنەوەو
لەنێو چەما سەما دەکەن
دووکەڵکێشی سەربانەکان
ئاهی ساردی
چیرۆکی بەر ئاگردووی شەو بەبا دەکەن
پەنجەرە یەك یەك دەبنەوە
داوێن خاڵ خاڵ لوتکەکان سپیی دەچنەوە
نەرمە بایەکیش هەڵدەکات
هەرچیم هەیە لە ناخەوە دەکۆڵێتەوە
قوڵینگەکان قوڵینگەکان
بۆ لە لای من قەرار ناگرن
هەمیشە حەزتان لە گەوەو هەڵەمووتی تووشی ڕێیە
ئێوەش وەك من بێ حەوسەڵەن
لەگەڵ کۆچی هەر مەلێکا
ڕووبارێ فرمێسکم پێیە
ئێوەش وەك من دەستی گراوی خۆ دەگرن
کە غەریبیش دەتانگرێ سەر هەڵدەگرن؟
بۆ لەلای من ئۆقرە ناگرن

ئێوەش وەك من
بۆ مەرگی ئەزیزان دەگرین شین دەگێڕن؟
تاولیو ڕەشماڵان تێك دەنێن؟
یا بۆ کۆچێکی یەکجاری چاو لێك دەنێن
خۆ من زیوی چاوی ئێوەم بە کلۆری
هیچ شتێکی ئەم سەر زەمینە نەداوە
هەتا ئێستاش شاپەڕی تاووسی ئێوەم
کردۆتە ئەوینبەندی خۆم
لەنێو پەراسووما ناوە
هەتا ئێستاش جێتان هەر گلێنەی چاوە
مەڕۆن قوڵینگەکان مەڕۆن
ئێوە خەڵکی کام وڵاتن؟
ئاوا بەلەز کۆشکی خەیاڵم دەڕمێنن
نا نا مەڕۆن
تا بۆ دواجار شەختەی تەنهاییم بشکێنن

گورگ

1

وەکو ژەهری ئەستێرەمژ
وەکو شمشێری دوو تیغی بێ گوناه کوژ
وەلێ ئاخ دەروونم نرکەی دێ و
نرکەکوژ هەر زاڵە
وەلێ ئاخ برینم هەر گەرمەو
تیماریش لە چڕنووکی داڵە

2

موویان لێدێ، من دڵنیام موویان لێدێ
موویان لە سپێنەی چاوان دێ
من دڵنیام موویان لە لەپ و لێوان دێ.

میـــوان

گوڵەکەم تاقە زێدو گراوی خۆم
لە پەنجەرەی دارینەوە
زۆران شەو و ڕۆژ ڕابردن
زۆر میوانی خۆم بەڕێ کرد
بە چاوی پڕ فرمێسکەوە
ماڵئاوایی خۆم لێکردن
گوڵەکەم تاقە زێد و گراوی خۆم
وا بخوور دادەگیرسێنم
میوانی من لە چیاوە دێن
لە درەخت و گەڵاوە دێن

چیای خەون

خۆم لە ملی کەنار وەرداو پەنجەکانم تەڕ کردەوە
قەت ئەوەندە مەستی بۆنی خاك نەبووبووم
زەوی تامی ڕەگو ڕیشەی
برینی مێژووی لێدەهات
چرای بەختم هەڵدەگیرساو دەکوژایەوە
ئەستێرەی سەفەری سەختم لێ هەڵدەهات
ئەستێرەی بەختم کەوتە ژێر
کەپکە شاخی خەمێکی قووڵ
تانە کەوتە سەر گلێنەی ئاواتی دوور
ئەی پاساری بەختەوەری
لە دەروونی من غەریبی
بە بەرچاوما ڕادەبوری و بەڵام هەمیشە تەریوی
لەمێژە ئەم سینە تەنگەم
خورپەی گەرمی لە دەماری خۆی نەدیوە
درەختی لێکدانەوەشم
لە ژێر شەختەی ڕێ تەزیوە
ئەی ڕووباری شەپۆل وردو هێمن ئەدگار
پەنجەرەی ڕێگەم بکەوە
گەڵای سەر لقی درەختان
دەڕژێنە سەر سینەی بێدەنگو خەفەتبار
گەر لە نهێنی دوا ڕێژگەی خۆت گەییبای

تەمی گیانی ئەو کەنارەت ئاوەها نەدەشووشتەوە
کۆچی دواییت لە سەرچاوەی خۆت نەدەکڕیو
هەمیشە گۆرانییت دەچڕی
کە هەوری لوتکە دەبینی دەڵێی ئۆخەی!
دیارە دەتوانم ئەم خاکە لە بەخششی خۆم ڕازی کەم
کە تەمی لوتکەش دەبینی دەڵێی ئۆخەی!
دیارە دەتوانم دووبارە
بگەڕێمەوە سەرپشتی ئەم خاکە جوان و خەمبارە
من دەزانم ئەگەر هەور بێ یا باران
بەفر بێ یاخود تەمتومان
تۆ هەر وێنەی بەخششی خۆت دەنەخشێنی
کۆترێکی بۆ دیداری داهاتووی دوور دەگمێنی
بەڵام منی مرۆڤی ڕووت!
قەت لەگەڵ تاسەو ئاواتم نابم بە جووت
ترووسکەیێ لە ئاسۆدا دەردەکەوێ و دەرناکەوێ
ئەویش ئاواتێکی دوورە، زۆر دەترسم
مەرگی خۆمی پێشکەوێ!

ئاسوودەیی

گەلێ جار پەنجەی من لە بەفری کۆساران تەزیوە
زریانی ناوەختان هەناسەی بڕیوم
تەمی خەستی لوتکەو بناران
ڕێی داومە هەڵەمووتی سەخت و
کەوڵە پێستی لەبەر دڕیوم
دۆڵایی ڕکی زۆر زنارو خەرەندان
قەتماغەی کۆنە برین و کولی
وەك كرۆسكی شاخان لەسینە ڕنیوم
بەڵام من ئاسوودەم ساڵانێکی دوورە
تاپڕی شکارم دەخوێنێ و
ئاسکێ نەکەوتۆتە بەرماشەی دەستم
کوکوختیش لە سیمای ماندووما
ترس دای نەگرتووەو لە لانە نەجمیوە
کەس بە قەد چاوەی من سێرەی ساو نەداوە
بە قەد من تاوێرو تەلان و هەورازی لەبن پێی نەڕماوە
بەڵام زۆر دڵخۆشم تا ئێستا
مێرگی سەوزو پڕی هیچ نسێ و بنارێ
لە سایەی ئەوینم
کەڵێ خوێنی بەسەر گلیا دانەڕژاوە
ئەوەی من دەیپێکم لە دووڕا دەیناسم
هاتووە برووسکم لە چاوان بڵندکا
بۆی بلوێ هەڵۆی نێو هەناوم گڕدەدا
ئەوەی من دەمەوێ چەمو شاخی لەسەر گاڵە دەم

زۆر ڕاوچی وەك منی پێکاوە
گەلێ جار درەختم لە سووتانا دیوە
گۆڕم بۆ پیاوی ڕەند لێداوە
ڕێی سەختم لە ئەشکم بڕیوە
چوومەتە سەرخۆشی عاشقان
لە باتی ماتەمو بێدەنگی
ئاگرم لە پەندور بەرداوەو گۆرانییم چڕیوە
بەڵام هەر چەند جارێ هەڵۆیێ دەبینم
پێدەکرێ و شەڵاڵی خوێن دەبێ
پڵنگی دەروونم سڕ دەبێ لە تاوان
چی بەربەستی ژینە چۆك دەدا
لە بەرامبەر ئەم فرمێسکە گەشەی دەگڵپێ لە چاوان

ئازارستان

هەر سپێدەیەك ڕادەبم
دەمارێ لە ئەژنۆم دەپسێ
هەر نیوەڕۆیێ ڕەت دەبێ
تەڵێ لە بڕبڕەی پشتم
بەناچار ورد و خاش دەبێ
هەر ئێوارەیێ تار دەبێ بە هەواڵێ
چەمێ لە لەشم ئاڵ دەبێ
هەر سپێدەیەك ڕادەبم
جگەرگۆشەییێکم لەشی
پڕ لە پەنجەرەی ئاڵ بووە
هەر نیوەڕۆیێ رەت دەبێ هاوسێیێکم
لە پرسەی ئازیزێکی دانیشتووە
هەر ئێوارەیێ تار دەبێ کوژرانی دۆستێ دەبیستم
هەر سپێدەیەك ڕادەبم
گەڵایێ لە خەونی پاکم دەوەرێ
هەر نیوەڕۆیێ ڕەت دەبێ
کتێبێکی خۆشەویستم لێ ون دەبێ
هەر ئێوارەیێ تار دەبێ
قەڵەمێکی باڵابەرزم شەهید دەبێ
هەر سپێدەیەك ڕادەبم
کارە خەمێ شارەکەی من ڕادەژەنێ

هەر نیوەڕۆیێ ڕەتدەبێ
ئەشقیایێ کەڕەنای مەرگ دەژەنێ
هەر ئێوارەیێ تار دەبێ تیرەمارێ
ژەهری ڕەشی خۆی دەڕێژێ
ناچارم ناچار
یا دەستم بخەمە بەر ئەژنۆی زەمەن
یا بچمەوە نێو ئەو کونجەی
پێکەکانی فێری پێکەنینم دەکەن

بیـابـــان

خەم بەسەر خاك و خۆڵەوە
تەم بەسەر وەردی مس ئاسای
نێو بیابانی چۆڵەوە
تەنها تاقە مەلێکی دوور بەسەر خوێنمەوە دەخوێنێ
گەرمای دۆزەخ، کەڵبەی لەگۆشتم گیر کردووە
نێڵەی ئاگر برینی من دەلێستەوە
زۆر لەمێژە خوڕەی چیا، لەنێو دڵی من مردووە
مەلی گیانم باشووکەیەکە،لە کەڕنەك هەڵدەکڕوزێ
تەمتومانی هەورە تریشقە
هەواڵی تازەنەمانی میری زەمانم بۆ دێنێ
نەسێبەرێ بەدی دەکەی
نە پەنایێ دیارە بۆ سێبەر
وەڕسی ئەم بیابانە
هۆنراوەییێکی مەزنە لە ﻣ‍ﻮ چەو هەڵکێشراوە
لە پسدانی ئاگراوی تۆزو بادا لە دایکەبێ
لە گەڵ ئازارو شکانەوەی دەروونم
بەرد دەجمێو چیا دەهەژێ
با بۆ دارستان و جەنگەڵی دەڵێتەوە
سەراب بۆ زەوی ئاگری دەگێڕێتەوە
من دەمەﻪ سوارێکی نێو تۆزێ غوربەت
ئۆدیسۆس ئاسا دەگەڕێمەوە ئەو شارەی
هیچ کەسێ نامناسێتەوە
ئەوە نەبێ مەزنترم

لەو سوارانەی کلیلی خودایان پێیەو
داستانی دۆزەخ بۆ خەڵك
دەکەنە پەینی چیایی
لە ئاستانەی مێژوودا
بەسەر بەرزترین پەیژە دەوەستم
چی دۆزەخ و خەفەت هەیە
بۆ من پەنجەرەیەکە لە ئاو
چاوی مرواری ئەو ماسییەی تیا دەبینم
کە جوانترە لە تەمەنی هەزار ساڵەو
لە بەژنی درێژی خۆشی
لەو دەستەی لەژێر تەنووری
بوردەگیدا پاڵ دەکەوێ
لەو هەتاوەی لە پاش بارانێکی تووڕە
وەکو کۆرپەیەکی ساوا، لە دایکە بێو دەردەکەوێ
بیابانە هەمیشە بیابان
ڕێگایەکی داخراوە، مەرگاوێزە
وەکو ئەکتەرێ دەوری بێدەوری دەگێڕم
وەکو ئەو سەرە مەزنانەی
بەسەر کتێبەوە بەندن وەکو ئەو سوارە مەستانەی
ساتێ مردوون ساتێ خەیامێکی ڕەندن
هەموو شتێ لەم لەمەدا ڕوودەچێت و دەتوێتەوە
تەنها لوولاقی تەقەڵلام نەبێ
لەژێر چەوەوە لێدەداو دادەخورپێ
گەورەترین برووسکەو هەورە تریشقەی ئەم دنیایە
دەبێتە کۆتری ترس و

لەسەر شانم هەڵدەکورمێ
کەنارەکان تەی دەکەم هەمووی
هەر کەناری زیخەو بەردی داغە
کە بیابان لە باتی پشی گەرم هەڵیاندەمژێ
دراکۆڵایە بەبێ وەستانو دوودڵی
نزمترین شەپۆلی ئەم لمە
بەرزترین ترۆپکی خوێنم دەمژێ
ئەمە سوورانەوەی ژیانە، یا بە مردن لە خاچدانە
کەناچەیێ دیارنییە، بەسەر سەرمەوە بسوورێ و
ئایەتی شیعرەکانی من لەبەر بکاو
بگەڕێتەوە لێواران
هەژارێکیش دیار نییە،قەڵای ماندوو بوونم بباو
بیکا بە مەقسەڵەی برسیەتی ئێواران
ئەمانە هەمووی ئاگری ڕقی منە،
شکایەتی خوێنمە، شکایەتی ئومێدمە.
دەنگی هەناسەم مژدەیە بۆ ئەو بێ دەنگییەی
لە دەروونی خۆتت شاردۆتەوە
جوولانەوەم دەستێکە بۆ تەکاندانت
خەونێکە بۆ ئەو خەوەی
کە هەزار ساڵە هەڵدەکشێو نارەوێتەوە
تۆش ئەی گیانە سەرکێش وتەمە چڕەکەی سەرشانم
گەردووغان پێکەوە بەندەوبەڵام ویستمان زیندووە
سیمرغی خوری تەورێزە
بەسەر شان و ملی مەولانای دڵمانا هەڵاتووە
خوێنم هەر دەبێ بە مەلێ

چاو سوور بکا لە گریاندا
باسی تەختی میرایەتی گیانم بکا
بەسەر خۆڵی بیابانا
هاکا هەموو شتێ سەنگی خۆی لە دەست داو
ئاگر بەربێتەوە ڕەنگەکان
پێکی چاوم بخۆمەوە
ئەوسا دەچمە دوا سنووری مەلەکوتی ئەو فەزایە
چ شتێ لە بینایی ئێستای تەمەنم سافترە
ئەسپی سپیی ئەو ئەشقەی من بڕوانە
چۆتە سەر کام کەپکە شاخی بەرزی مێژوو
وەکو ئەو ئاسکە کەسکەی، لەنێو رەوەزێکی سەوزا
هەڵیدەنە ناو سەحرایێ
گۆرانیی بۆ بێچووەکانی خۆی بچڕێت‌و
شێت بێ لە حەسرەت چیایێ
بیابانە هەمیشە بیابان
لە من نێچیر لەویش راوە!
هەموو شتێ چاوەڕوانی مەلە دەکا
لە دەراوی ڕایەکانم
من دوو باڵم
نیوەی دڵم بنیات و ئەشق‌و ئەوین‌و سەرخۆشییە
نیوەکەی ترم رمان‌و ئاژاوەو خەفەت نۆشییە
لەناو شەوی بیابانا لەگەڵ ئەم گەردوونە تاڵە
هەموو شتێ لە بوونی من ناڕازییە
بالیەی شێتانەیە و ترووسکەی شمشێربازییە
من دوو باڵم

باڵێکم لەشی ناسکی بەر مانگەشەوی کچێکە
شەهوەت دڵی لێسەندووە
باڵێکیشم کافووری بیابانێکی شەهوەت کوژە
نەخشەی فڕینی یەکجاری
لە ڕیشی خۆی هەڵکەندووە
ئەی بازرقەی دەروونی من تۆ دامرکانت بۆ نییە
کێ دەزانێ من لە کام ترووسکەی ئازارا لەناو دەچم
لە کوێی مەرزی بەرگەگرتن لەدایکەبم؟
چۆن لە پۆپەی چیای شێتیم وەخوار کەوتم؟
ئەو کاتانەی هەموو پۆلیەی
گەشی برین دادەمرکێن
دەبنە خۆڵەمێشی بەرپێت
ملی بیابان دەتوێتەوەو گیابەند دەڕوێ
منیش دەکەومە نێو چەقی
ملیۆنەها ئارەزووی شێت
خەنجەری لوولاقم لە کاڵانی
ئەم بیابانە دەردەکێشم
بەناو پانتایی رادەکێشم، پەنجەرەی بوون
دەخەمە سەر گازەرەی پشت
سەیری خەونەکانم دەکەم
دڵم دەگریو دەتوێتەوە
وەکو سمۆرە زیتەکان بە بەرچاوم رادەبوورن،
تۆزێ خۆم لە بیردەکەم
لەم دونیایە کە تاوانی وەکو بەلەمێکی پیرۆز
بە بەرچاوان دەخولێتەوە

ئەوسا کێ دەزانێ کە من لە بیابانا تەنهام و
لە تەنهایی دەبمە شای غەریب و نادیارەکان
شمشێرەکەم وەڕسییە
لە بەرجەستەی خۆمی دەدەم
تەختەکەم برینی لەشە
تاجەکەم سەرکێشی گیانە دەبریقێتەوە
تاوانکاریش ئەو مەسیحە ڕۆح پاکەیە
لە تابووت دەریدەهێنم
لە خاچ و میخکۆیی شەوانی
پڕ نووری خۆمی دەدەم
ئەی خوای ئەم بیابانە چۆلە
کە چۆڵترە لە گۆڕستان
کە چۆڵترە لە ساتی دوای دەست لێکبەردان
گەرمترە لە مەودای نێوان، دوو سینەی ئەوینداران
ساردترە لە ژەهری قسە کە دەڕژێتە
ناو درەختی بەهرەداران
ئێستاکە سەرم تۆپێکە
لە مەیدانی مەرگ دەخولێتەوە
برومیتۆس منم، بەڵام ئاگرم نەدزیوە
بیابانیش ئەو دڕندەیە
کە داڵی تیژ و گەردەلوول
لە هەست و سینەم گیردەکاو
خوێنم دەخواو دەخواتەوە
من قەرەجی چۆڵنشینی ئەم هەوارەم
جوانترین گۆرانیی و باڵۆرەی خۆی دەبێژم

جوانترین شیعری خۆم لە گۆڕی
خەفەتی مێژوو دەنێژم
باسی مردنی خۆم دەکەم بۆ زیندوویێتیم
هەموو شتێ لەم بیابانە گۆڵەسەگە
لە قاوغی نێو کپییدا لە خاچدراوە
من و بەردو خاك و خۆڵ و کرمی ناو خۆڵ
دیلن بە دەستی مەداری
یەك گەردیلەو یەك مۆلکیۆڵ
من و شیعرو مەزنیو شاو هەژارو دۆم
من و خۆم، هەر بە تەنها
یەك یاسا دەمانخاتە دەمی خنکان
دەمانخاتە ناو مەلەوانی قوڕو چۆم
دەبقیژێنە ئەی وێژدانی
مەلاوی ئارەزووی پاکان
ئەم بیابانە لە زمانی هیچمان ناگا
ئەم بیابانە شەوی درێژی ژیانە!
لە پانتایی ئەم بیابانە ترسبارەدا وەستاوم
وەکو ئەوەی کە بیەوێ بەر لە با بگرێ
گوێ بۆ گۆرانیی خنکان ڕادێرێ
یا بەلەمێك رەنگ بکا نغرۆ دەبێ
یا لە هەوادا باز بداو
لە چەقی ئاسمان بوەستێ
لەتاو هاودەمێ باڵ بگرێ
وەکو ئەوەی عاشقی ڕۆژ بێ شەو بمرێ
ئاوەها من لەناو دڵمدا پیر بوویم و

تەمەنم بەسەردەچێ
لە پانتایی ئەم بیابانە ترسبارەدا وەستاوم
لێوەکانم گیای تێنوێتیان لێ ڕوواوە
چاوم ئاوەدانی مەرگباری لێنیشتووە
پێیەکانم مووی شەکەتیان لێهاتووە
چۆڵیی هەستم دەسڕێتەوە
ئاوەها من دەگەڕێمەوە پسدانی
ئەم سروشتە ماڵیخوڵیایە
ئەو سروشتەی منی زۆر بە سەختی هێناو
زۆر سووكو هەرزانم دەکڕێتەوە
دەگەڕێمەوە یەکەم زیڕەی لە دایك بوون
ئەی سەرابی مەرگ، ئەی چەوی داغ
ئاسۆی ئەم ئێوارە بگرەو مەهێڵە چیتر ئاوابێ
با هەر لەشت خوێناوی بێ
کەزی ئەم خۆرەتاوە ڕاکێشەو با بێتەوە
مەلەکان بانگ کەوە
با دووبارە گۆرانیی تەنهایی بچڕن
من بێزارم لە ئاوابوون
بێزارم لە ڕۆژ بە سەر چوون
من بێزارم لە هەزار جار مردن
هەر بۆ ساتێ لە دایك بوون
گۆڕانێ لە خوێنی مندا هەڵبهێنجە
ئەم کەونە سەرەوژوور کاتەوە بۆ ترۆپك
شەفەقێ لەسەرم گیرکە
تاریکایی ئەم زەمینە کوڕکاتەوە

دێوەزمەی ڕاسکۆلینکۆف ی ناو دڵم بێتە سەرچۆك
لەشم بۆتە دوو کەرتەوە
کەرتێکی کێڵگەی وەرداوی نێو لمی هاری بیابانە
کەرتەکەی تریش هەستو نەستە، خۆرو خەونە
سندوقی مەرگو خەفەتی کەونە
من ئێستا نیوەم بیابانە
نیوەکەی ترم بە گۆرانیی‌و گوڵی لۆتس ئاوەدانە
من باڵندەی ئەفسانەییم ڕاستیم لەنێو باڵم ناوە
من نەبوونم هەبوونم لە دڵم ناوە
ئەی (وانی) نێو لمی بیابان
وەرە باسی گیابەندو ڕەزی سەوزو سوورم بۆ بکە
باسی جەنگەڵم بۆ بکە، گەڵای ئارامم ڕزیوە
من بێزارم لەو سیمایە
کە وەك مردووی هەڵوەریوە
ئەی بیابانی ئاوەدان بە سەرابی شین
تۆ لە وەڕسی چنراوی
یا لە داوی درێژی مەرگ؟
کێ دەتوانێ لە خوارکەوتنا
بگا بە ناو سێرەی ئاسمان
لە سەرکەوتنیشا بگا بە ناخی زەوی؟
کێ دەتوانێ وەك من نەرمو بێ بەرد ئاسا
ڕەق بێ وەك ڕوومەتی مناڵ و دڵ ئاسا
حەزم لێیە بەر لە مردن
پەی بە ماهیەتی خۆم ببەم
وێڕای مەلە جوانەکانی (عەتار) کەوم

پرسیار بۆ خاتوو هودهودی خۆم بەرم
ئای چەند سەختە،
چەند گرانە، ژاڵەیە ژەهری هەلایە
بۆنی شەڕو پرسەی مەرگ و شیعری لێدێ
ئەسپی خۆم تاو دەدەم
چەند بچمە نێو ناخی ئەم زەویە خێواوە
ئەوەندە مەست دەبم
تا تووشی شاژنی هەست دەبم
من دەبێ بگەمە دەریایێ
ئاوازی خەمی خۆم بکەمە بارانی سەحرایێ
مۆری ئەو برینەم دەدەم لە قژی تۆ
دەیدەم لە بەردی گەرم، خاك و خۆڵ
سەرابێ ناو دونیای چۆڵ و هۆڵ
لەشی من دوو لەتە
لەتێکیان هەر شەوەو ماتەمی و سێبەرە
مانگ گیران، ڕۆژگیران، بۆ کاروان ڕێبەرە
لەتێکیان هەر ڕۆژەو ئاهەنگو هۆنراوە
باران و گوڵەگەنم و کوێستان و هەتاوە.